ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗ ΣΟΦΙΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
Evlogi Georgiev 103, Sofia 1504, Bulgaria,
Τηλ.: + 359 (0) 2 9447959, 9447790, Fax: + 359 (0) 2 9505375
E-mail: ecocom-sofia@mfa.gr
Web: agora.mfa.gr/bg60

Επιμέλεια: Ιωάννης Μαρούτσος, Γραμματέας ΟΕΥ Α΄

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ 11/2016

Για τις οικονομικές εξελίξεις στη Βουλγαρία και τις διμερείς οικονομικές & εμπορικές σχέσεις

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2016

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ι.ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ 2

- **Φθινοπωρινές προβλέψεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη βουλγαρική οικονομία** 2
- **Παρουσίαση προσχεδίου β/προϋπολογισμού 2017** 4
- **Έκθεση Μηχανισμού Επαγρύπνησης για τη Βουλγαρία** 5

ΙΙ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ 6

- **Αξιολόγηση της αποδοτικότητας των ευρωπαϊκών κοινοτικών πόρων στη βουλγαρική οικονομία** 6
- **Χρηματοδοτικές ευκαιρίες για επιχειρήσεις στη Βουλγαρία** 8

ΙΙΙ. ΚΛΑΔΙΚΑ 10

ΕΝΕΡΓΕΙΑ 10

- **Εγκαίνια διασυνδετηρίου αγωγού με Ρουμανία** 10

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ 11

- **Εκτιμήσεις για την ανάπτυξη του κλάδου της αυτοκινητοβιομηχανίας** 11

ΤΠ - ΤΠΕ 13

- **Επίπεδο ανάπτυξης και διείσδυσης ΤΠ και ΤΠΕ στη Βουλγαρία** 13

ΓΕΩΡΓΙΑ 14

- **Άνοδος βιολογικής παραγωγής** 14

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ 16

- **Παραχώρηση σταθμού πολυτροπικών μεταφορών Φιλιππούπολης** 16
- **Παραχώρηση αεροδρομίου Σόφιας** 18

– Παρακαλούμε σε περίπτωση αναδημοσίευσης να αναφέρεται η πηγή
– Εάν δεν επιθυμείτε να λαμβάνετε σε μηνιαία βάση το παρόν δελτίο, μπορείτε να μας ενημερώσετε σχετικά, ώστε να σας αφαιρέσουμε από τη λίστα αποδεκτών

Ι.ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

- Φθινοπωρινές προβλέψεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη βουλγαρική οικονομία

Δημοσιοποιήθηκαν στις 9 Νοεμβρίου τ.έ. οι φθινοπωρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ευρωπαϊκή οικονομία (web: http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/forecasts/2016_autumn_forecast_en.htm). Ειδικά ως προς τη Βουλγαρία επισημαίνονται τα εξής (για το πλήρες κείμενο της σχετικής με τη Βουλγαρία έκθεσης βλ. http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/forecasts/2016_autumn/bg_en.pdf):

Για το σύνολο του 2015 το πραγματικό ΑΕΠ της Βουλγαρίας αναθεωρείται σημαντικά προς τα πάνω (3,6% έναντι προηγούμενης εκτίμησης του βουλγαρικού Στατιστικού Ινστιτούτου για ανάπτυξη 3,0%). Σημαντικά προς τα επάνω αναθεωρούνται και οι προβλέψεις της ΕΕπιτροπής για την ανάπτυξη της βουλγαρικής οικονομίας το τρέχον και τα επόμενα έτη. Συγκεκριμένα, για το 2016, το 2017 και το 2018 προβλέπεται ανάπτυξη 3,1%, 2,9% και 2,8% αντίστοιχα (έναντι προηγούμενης πρόβλεψης της Επιτροπής για ανάπτυξη 2% το 2016 και 2,4% το 2017).

Η ιδιωτική κατανάλωση, που αυξήθηκε κατά 4,5% το 2015 και εκτιμάται ότι θα αυξηθεί περαιτέρω κατά 3,2% το 2106, μαζί με τις εξαγωγές θεωρούνται από την ΕΕπιτροπή οι βασικοί κινητήριοι μοχλοί της ανάπτυξης. Από την άλλη, οι επενδύσεις αναμένονται να συρρικνωθούν κατά 0,8% λόγω της επιβράδυνσης του ρυθμού απορρόφησης των κονδυλίων της ΕΕ μετά την ολοκλήρωση της προγραμματικής περιόδου 2007–2013. Οι επενδύσεις προβλέπεται να επανέλθουν σε θετικό έδαφος (+3,2%) το 2017, καθώς περισσότερα έργα θα αρχίσουν να συγχρηματοδοτούνται από την ΕΕ στο πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου (2014-2020).

Ο δε αναπτυξιακός δυναμισμός της β/οικονομίας αναμένεται να περιορίσει το παραγωγικό κενό από -0,6% το 2015 σε -0,2% το 2016.

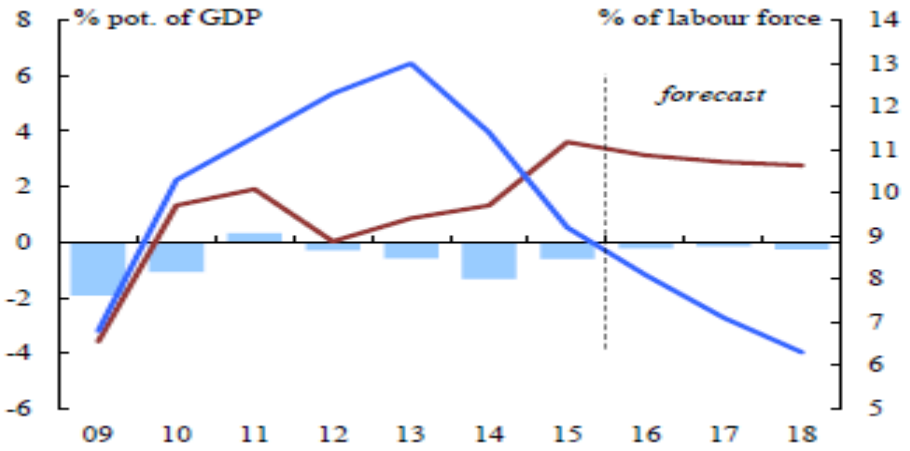

Παραγωγικό κενό (γαλάζιες στήλες), πορεία ΑΕΠ (κόκκινη γραμμή) και ανεργία (μπλε γραμμή). Πηγή: Εκτιμήσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Ύστερα από μια τριετία σχεδόν αποπληθωρισμού (ο εναρμονισμένος δείκτης θα διαμορφωθεί στο -0,9% το 2016), ο πληθωρισμός θα επανέλθει σε θετικό πρόσημο το 2017 (+1%) λόγω της δυναμικής εσωτερικής ζήτησης και της ανάκαμψης των διεθνών τιμών ενέργειας.

Σε ό,τι αφορά τον εργασιακό κλάδο, η απασχόληση εκτιμάται ότι θα αυξηθεί κατά 0,4% το 2015, 0,8% το 2016 και 0,7% το 2017. Η ανωτέρω εξέλιξη σε συνδυασμό με τη μείωση του εργατικού δυναμικού της χώρας (σε προηγούμενες αναλύσεις της, η Επιτροπή έχει επισημάνει τις επιπτώσεις του δημογραφικού προβλήματος) θα συντελέσουν στην περαιτέρω μείωση της ανεργίας (8,1% το 2016, 7,1% το 2017 και 6,3% το 2018).

Τέλος, σύμφωνα με την Επιτροπή, τα δημόσια οικονομικά θα βελτιωθούν. Ειδικότερα, το έλλειμμα θα υποχωρήσει στο 0,9% το 2016, ενώ θα παραμείνει σε χαμηλά επίπεδα έως το 2018 (0,7%). Η καλύτερη του αναμενομένου πορεία του ελλείμματος οφείλεται στην ικανοποιητική πορεία των εσόδων και στον περιορισμό των δαπανών. Κάτω από το 1% θα παραμείνει και το δομικό έλλειμμα την τριετία 2016–2018, ενώ το δημόσιο χρέος θα αυξηθεί το 2016 στο 29,4%, για να περιοριστεί σταδιακά έως το 2018 στο 25,9%.

Σε ό,τι αφορά τέλος την εκτίμηση των εν δυνάμει κινδύνων για τη β/οικονομία, η ΕΕπιτροπή θεωρεί ότι αυτοί είναι ισορροπημένοι. Συγκεκριμένα, σε θετικότερα μεγέθη μπορεί να οδηγήσει η μεγαλύτερη άνοδος της ιδιωτικής κατανάλωσης, ενώ σε αρνητικότερα μεγέθη θα μπορούσε να οδηγήσει ένας χαμηλός ρυθμός απορρόφησης των κοινοτικών κονδυλίων ή μια χαμηλότερη του αναμενομένου ζήτηση εισαγωγής βουλγαρικών προϊόντων από τις ευρωπαϊκές αγορές. Σε ό,τι αφορά, ειδικά, τα δημόσια οικονομικά, αυτά μπορεί να ευνοηθούν περαιτέρω από ακόμη καλύτερες επιδόσεις της φορολογικής

διοίκησης ή, αντίθετα, να επιβαρυνθούν από τις προαναγγελθείσες αυξήσεις μισθών στη δημόσια διοίκηση και από τα διογκωμένα χρέη κρατικά ελεγχόμενων εταιρειών, ιδίως στον ενεργειακό τομέα.

◊◊◊◊◊

- Παρουσίαση προσχεδίου β/προϋπολογισμού 2017

Το Υπουργείο Οικονομικών της Βουλγαρίας δημοσιοποίησε την Τετάρτη 26.10 τ.έ. το σχέδιο τού προς έγκριση κρατικού προϋπολογισμού για το 2017 (web: http://www.minfin.bg/bg/page/993?id=101), που προβλέπει ανάπτυξη 2,5% ως ποσοστό του ΑΕΠ και δημοσιονομικό έλλειμμα 1,4% του ΑΕΠ. Δημοσιοποιήθηκε, επίσης, το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό πρόγραμμα της περιόδου 2017–2019. Αναλυτικότερα:

Το έλλειμμα εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί στα BGN 914 εκατ. (€ 467 εκατ.), ποσό που ισοδυναμεί με το 1,4% του προβλεπόμενου ΑΕΠ. Τα έσοδα του προϋπολογισμού αναμένεται να ανέλθουν σε BGN 21,9 δισεκ., ενώ οι δαπάνες εκτιμώνται σε BGN 22.8 δισεκ. Οι συνολικές δαπάνες στο πλαίσιο του ενοποιημένου μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού προγράμματος θα μειωθούν από 39,8% του ΑΕΠ το 2017 σε 38,2% το 2019. Ο καινούριος δανεισμός που θα επιτραπεί στην Κυβέρνηση δεν θα υπερβαίνει τα BGN 1,2 δισεκ., ενώ το δημόσιο χρέος δεν πρέπει να υπερβαίνει τα BGN 23,9 δισεκ. στα τέλη του 2017. Το ΑΕΠ προβλέπεται να αυξηθεί σε ετήσια βάση κατά 2,5% και να διαμορφωθεί στα BGN 92,4 δισεκ. (έναντι εκτιμώμενης ανάπτυξης 2,6% για το 2016), ενώ την επόμενη διετία (2018-19) θα κυμανθεί στα επίπεδα του 2,7%, με την κατανάλωση και τις επενδύσεις να τροφοδοτούν την εγχώρια ζήτηση. Σε ό,τι αφορά το έλλειμμα κατά την εν λόγω διετία, το β/Υπουργείο Οικονομικών το εκτιμά σε 1,0% για το 2018 και 0,5% το 2019, ενώ το δημόσιο χρέος θα διατηρηθεί την ίδια περίοδο σε περίπου 25% λόγω της βελτιωμένης δημοσιονομικής θέσης της χώρας.

Ο προβλεπόμενος μέσος ετήσιος αποπληθωρισμός του 1,1% το 2016 αναμένεται να μετατραπεί σε πληθωρισμό της τάξης του 1,5% το 2017, με βάση τις προβλέψεις για υψηλότερες τιμές πετρελαίου και μη ενεργειακών πρώτων υλών, καθώς και λόγω της αύξησης της εγχώριας ζήτησης.

Σε σχετική ανακοίνωσή του, το β/Υπουργείο Οικονομικών επισημαίνει ότι ο κύριος στόχος για την περίοδο 2017-2019 θα πρέπει να είναι μια φορολογική πολιτική που θα αυξήσει τα έσοδα του προϋπολογισμού, με παράλληλο περιορισμό του μεριδίου της ανεπίσημης οικονομίας. Οι χαμηλοί άμεσοι φορολογικοί συντελεστές θα διατηρηθούν με το βάρος να μετατοπίζεται στην έμμεση φορολογία. Η αύξηση του ελάχιστου μηνιαίου μισθού σε BGN 460

έχει συμπεριληφθεί στον προϋπολογισμό και αναμένεται να τεθεί σε ισχύ από την 01.01.2017, ενώ θα παραμείνει αμετάβλητος για το 2018 και το 2019. Οι επιπλέον προτεραιότητες του προϋπολογισμού για το επόμενο έτος επικεντρώνονται σε μέτρα προώθησης για τη βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης, τη αναβάθμιση των αμυντικών δυνατοτήτων της χώρας, τη βελτίωση της λειτουργίας του συστήματος υγειονομικής περίθαλψης και την εφαρμογή του εθνικού προγράμματος για την ενεργειακή απόδοση των κτιριακών εγκαταστάσεων.

◊◊◊◊◊

- Έκθεση Μηχανισμού Επαγρύπνησης για τη Βουλγαρία

Δημοσιοποιήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και κατατέθηκε στα λοιπά κοινοτικά θεσμικά όργανα η Έκθεση του Μηχανισμού Επαγρύπνησης για το 2017. Ο εν λόγω μηχανισμός (AMR) συνιστά το εναρκτήριο σημείο του ετήσιου κύκλου της Διαδικασίας Μακροοικονομικών Ανισορροπιών (MIP), η οποία αποσκοπεί στον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των ανισορροπιών που εμποδίζουν την ομαλή λειτουργία των οικονομιών των κρατών μελών ή της οικονομίας της ΕΕ και μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο την εύρυθμη λειτουργία της οικονομικής και νομισματικής ένωσης. Η Έκθεση εντοπίζει τα κράτη-μέλη, όπου παρατηρούνται ανισορροπίες, και ακολουθεί ως προς αυτά η κατάρτιση «εμπεριστατωμένων επισκοπήσεων» (IDRs).

Μεταξύ των 19 χωρών, για τις οποίες καταρτίστηκαν το 2016 IDRs, περιλαμβάνεται και η Βουλγαρία, η οποία, μάλιστα διαπιστώθηκε ότι βρίσκεται αντιμέτωπη με «υπερβολικές ανισορροπίες». Παρόμοια διαπίστωση περί «υπερβολικών ανισορροπιών» υπήρξε για 5 ακόμη χώρες: Κροατία, Κύπρο, Γαλλία, Ιταλία και Πορτογαλία (η Ελλάδα δεν περιλαμβάνεται σε αυτές, καθώς ακολουθεί ειδικό πρόγραμμα προσαρμογής).

Σε ό,τι αφορά ειδικά τη Βουλγαρία, η σχετική διαπίστωση περί «υπερβολικών ανισορροπιών» έγινε από την ΕΕπιτροπή το Μάρτιο τ.έ. «λόγω των εναπομεινασών αδυναμιών στον χρηματοπιστωτικό τομέα και των υψηλών εταιρικών χρεών σε ένα περιβάλλον υψηλής ανεργίας». Πιο συγκεκριμένα, στον επικαιροποιημένο πίνακα αποτελεσμάτων (scoreboard), τρεις δείκτες (υπολογίζονται βάσει του μ.ό. της τελευταίας τριετίας) βρίσκονται εκτός του ενδεικτικού ορίου: Η καθαρή διεθνής επενδυτική θέση (NIIP), ο ρυθμός αύξησης του ονομαστικού κόστους εργασίας και το ποσοστό ανεργίας. Πάντως, η μελέτη της διαχρονικής πορείας του πίνακα αποτελεσμάτων δείχνει ότι οι οικονομικές ανισορροπίες βαίνουν περιοριζόμενες έστω με αργό ρυθμό (από το 2006 έως το 2013 5 δείκτες ήταν εκτός ορίων, ενώ το 2014 περιορίστηκαν σε 4 και το 2015 σε

3), ενώ θετικές ενδείξεις διαπιστώνει και η ΕΕπιτροπή στη σχετική έκθεσή της. Αναλυτικότερα:

Ο δείκτης NIIP παραμένει σημαντικά εκτός ορίων και σε αρνητικό πεδίο (-60% του ΑΕΠ), αλλά βελτιώνεται υποστηριζόμενος από το διαρκώς βελτιούμενο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, ενώ θετική είναι και η πορεία των εξαγωγών. Σε ανησυχητικά επίπεδα παραμένει το χρέος του ιδιωτικού τομέα, με τα πιο πρόσφατα στοιχεία, όμως, να ενδεικνύουν μια ομαλή, πλην αργή, διαδικασία απομόχλευσης. Αδυναμίες εντοπίζονται στο χρηματοπιστωτικό τομέα και στο πτωχευτικό θεσμικό πλαίσιο. Το ύψος των μη εξυπηρετούμενων δανείων έχει μειωθεί, αλλά παραμένει σε υψηλά επίπεδα, ενώ οι πρόσφατες δοκιμές αντοχής και ο έλεγχος ποιότητας στοιχείων ενεργητικού (AQR) ολοκληρώθηκαν, χωρίς να εντοπιστεί σημαντική ανάγκη για πρόσθετη κεφαλαιακή ενίσχυση στον τραπεζικό κλάδο. Απαιτείται, ωστόσο, η αυστηρή εφαρμογή των προτεινόμενων δράσεων παρακολούθησης, περιλαμβανομένων των συστάσεων που έχει απευθύνει η Κεντρική Τράπεζα προς μεμονωμένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Παρόμοιες δοκιμές και έλεγχοι βρίσκονται σε εξέλιξη για τα ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά ταμεία. Αν και εκτός ενδεικτικού ορίου, το ποσοστό ανεργίας κινείται πτωτικά (το 2015 διαμορφώθηκε στο 9,2%, το 2016 εκτιμάται ότι θα κλείσει στο 8,5%, αλλά ο μ.ό. τριετίας 2013–2015 στον πίνακα αποτελεσμάτων του AMR διαμορφώνεται στο 11,2%), ενώ η μακροχρόνια ανεργία βρίσκεται πλέον εντός ορίων. Χρόνια διαρθρωτικά προβλήματα σχετικά με την αγορά εργασίας, όπως η χαμηλή συμμετοχή και η αναντιστοιχία δεξιοτήτων και προσόντων, εξακολουθούν να προκαλούν ανησυχία.

Εν κατακλείδι, η έκθεση διαπιστώνει «εσωτερικές και εξωτερικές αδυναμίες, περιλαμβανομένου του χρηματοπιστωτικού τομέα». Ως εκ τούτου, η ΕΕπιτροπή κρίνει ότι είναι χρήσιμο να εξετάσει περαιτέρω «την επιμονή των μακροοικονομικών κινδύνων και να παρακολουθεί την πρόοδο ως προς την αποκλιμάκωση των υπερβολικών ανισορροπιών».

◊◊◊◊◊

II. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- Αξιολόγηση της αποδοτικότητας των ευρωπαϊκών κοινοτικών πόρων στη βουλγαρική οικονομία

Η Βουλγαρία θα πρέπει να προσελκύει περισσότερα ιδιωτικά κεφάλαια στην υλοποίηση των έργων που χρηματοδοτούνται με πόρους της ΕΕ και ταυτόχρονα να βελτιώσει το θεσμικό της πλαίσιο για τις κρατικές προκηρύξεις, δήλωσε την Τετάρτη, 26.10 τ.έ. η κα Alia Vittoria di Villafranca, Διευθύντρια

«Διοικητικής Ικανότητας και Εφαρμογής Προγραμμάτων» στην DG Περιφερειακής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, υπεύθυνη για τη Βουλγαρία, την Κροατία, την Ουγγαρία, τη Ρουμανία και τη Σλοβενία.

Με τα λόγια της κατέστη σαφές ότι, εκτός από την απορρόφηση κοινοτικών κονδυλίων μέσω των διαρθρωτικών ταμείων για τον εκσυγχρονισμό των σχολείων και των νοσοκομείων, η κυβέρνηση θα πρέπει να εφαρμόσει μια συνεπή πολιτική για την κατάρτιση κλάδων, όπως οι εκπαιδευτικοί και το ιατρικό προσωπικό, με έμφαση στην καλύτερη εξοικείωσή τους με τις νέες τεχνολογίες, κάτι που θα έχει θετικό αντίκτυπο στην προσέλκυση επενδύσεων και στην αποδοτικότητα των τελευταίων.

Η κα Villafranca διαπιστώνει βήματα βελτίωσης στην κατάρτιση των δημοσίων υπαλλήλων και στην πραγματοποίηση συστηματικότερων ελέγχων κατά την υλοποίηση των κρατικών προμηθειών. Ωστόσο εξακολουθούν ακόμα να εντοπίζονται αδυναμίες όσον αφορά στις δημόσιες συμβάσεις, γεγονός που «δε σημαίνει υποχρεωτικά διαφθορά».

Σύμφωνα με την κα Villafranca, στη Βουλγαρία η εκτέλεση των προγραμμάτων της ΕΕ για την περίοδο 2007-2013 άρχισε αργά, αλλά η χώρα επιτάχυνε τα τελευταία χρόνια και σήμερα αποδίδει καλύτερα από την Πολωνία και ορισμένες χώρες της Βαλτικής. «Δεν μπορώ να αναφέρω αριθμούς, αλλά η Βουλγαρία αξιοποιεί καλύτερα τους πόρους (συγκριτικά με τη Ρουμανία),» δήλωσε η κα Villafranca. Η εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εξήρε τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν μέσω του μηχανισμού Jeremy, που κατά την περίοδο 2007–2013 παρείχε πιστώσεις σε συγχρηματοδοτούμενα ευρωπαϊκά προγράμματα και σκοπός του ήταν ακριβώς να αντλήσει ιδιωτικά κεφάλαια σε τομείς προτεραιότητας της ΕΕ.

Σημειώνεται, εν προκειμένω, ότι, βάσει των επίσημων στατιστικών στοιχείων, το 2013 ο ρυθμός απορροφητικότητας προσέγγισε το 50%, ενώ στα τέλη 2014 είχε υπερβεί το 70%, με αποτέλεσμα να μετριαστούν οι φόβοι για απώλεια κοινοτικών κονδυλίων λόγω της χαμηλής απορροφητικότητας των προηγουμένων ετών. Υπενθυμίζεται δε ότι στα τέλη 2013 – μέσα 2014 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είχε αναστείλει προσωρινά την κοινοτική χρηματοδότηση προς τη Βουλγαρία ως προς τα ΕΠ «Περιβάλλον» και «Περιφερειακή Ανάπτυξη» λόγω προβλημάτων/παρατυπιών, που εντοπίστηκαν, κυρίως, σε διαγωνιστικές διαδικασίες. Βάσει πλέον στοιχείων Οκτωβρίου 2016, η Βουλγαρία έχει προσεγγίσει σχεδόν το 100% στην απορροφητικότητα των κοινοτικών κονδυλίων της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου (βλ. σχετικά http://umispublic.government.bg/opOperationalProgramms.aspx).

Σύμφωνα με την ιστοσελίδα Mediapool που παραθέτει τις σχετικές εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η Βουλγαρία βρίσκεται πάνω από το κοινοτικό μέσο όρο σε ό,τι αφορά την επίδραση των χρηματοδοτούμενων από τα ταμεία της ΕΕ επενδύσεων στις τοπικές υποδομές και την οικονομία. Συγκεκριμένα, αν κάθε Ευρώ των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Ταμείου Συνοχής που επενδύθηκε κατά την περίοδο 2007-2013 αναμένεται να επιφέρει κατά μ.ό. 2,74 Ευρώ ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος μέχρι το 2023, στη Βουλγαρία η αναλογία είναι 1 προς 3 Ευρώ. Παράλληλα, η συμβολή των κονδυλίων της ΕΕ στην οικονομική ανάπτυξη μετουσιώνεται σε πρόσθετη αύξηση 4% του ΑΕΠ έως το 2015 και επιπλέον 3% έως το 2023. Στατιστικά στοιχεία από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή φανερώνουν ότι στη Βουλγαρία τα κονδύλια της ΕΕ αντιπροσωπεύουν περίπου το 40%των κρατικών κεφαλαιουχικών δαπανών, ενώ σε ορισμένες χώρες το μερίδιο αυτό έφτασε στο 57%.

Πάντως, ανησυχητικό γεγονός αποτελεί το γεγονός ότι κατά την περίοδο 2007–2013 δημιουργήθηκαν με τη συμβολή κοινοτικών πόρων μόλις 6018 νέες θέσεις εργασίας, εκ των οποίων μόνο οι 244 είναι στον τομέα της καινοτομίας και της έρευνας. Αυτό σημαίνει ότι στην πραγματικότητα οι κοινοτικοί πόροι κατευθύνονται, ως επί το πλείστον, σε χρηματοδοτικές ανάγκες των τοπικών επιχειρήσεων και όχι σε επενδύσεις ουσιαστικής ανάπτυξης των τελευταίων και πρόσληψης νέου προσωπικού.

Η ανάλυση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής διαπιστώνει, τέλος, ότι παρά το σημαντικό όγκο των διατεθέντων κονδυλίων, το χάσμα μεταξύ της νοτιοδυτικής περιοχής της χώρας, συμπεριλαμβανομένης της Σόφιας, και της υπόλοιπης Βουλγαρίας εξακολουθεί να είναι υψηλό. Στην βορειοδυτική περιοχή το κατά κεφαλήν ΑΕΠ ανέρχεται μόνο στο 30%του μέσου όρου της ΕΕ, ενώ το ΑΕΠ στην νοτιοδυτική περιοχή είναι δυόμισι φορές μεγαλύτερο. Σημειωτέον ότι τη νοτιοδυτική περιοχή ανήκει γεωγραφικά η πρωτεύουσα της χώρας όπου συγκεντρώνεται η κύρια οικονομική δραστηριότητα, τα πανεπιστήμια και η Βουλγάρικη δημόσια διοίκηση.

◊◊◊◊◊

- Χρηματοδοτικές ευκαιρίες για επιχειρήσεις στη Βουλγαρία

Νέες χρηματοδοτικές ευκαιρίες προσφέρονται για μικρομεσαίες αλλά και μεγαλύτερες εταιρείες στη Βουλγαρία μέσω κοινοτικά επιδοτούμενων προγραμμάτων. Αναλυτικότερα:

1) Πρωτοβουλία SME: Οι πέντε από τις μεγαλύτερες τράπεζες στη Βουλγαρία (United Bulgarian Bank, Raiffeisenbank Bulgaria, UniCredit Bulbank,

ProCredit Bank, CIBANK) θα αξιοποιήσουν κονδύλια ύψους € 385 εκατ., για να χορηγήσουν χαμηλότοκα δάνεια σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που είτε επιθυμούν να ξεκινήσουν τις δραστηριότητές τους είτε να αναπτύξουν περαιτέρω τη δραστηριότητά τους. Οι εν λόγω συμφωνίες στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (πρωτοβουλία SME) υπογράφηκαν μεταξύ του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων, που υπάγεται στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, και των βουλγαρικών τραπεζών, όπως ανέφερε το Υπουργείο Οικονομικών σε σχετικό δελτίο τύπου.

Με τις συμφωνίες αυτές διευκολύνεται η πρόσβαση σε χρηματοδότηση για περισσότερες από 4000 Βουλγαρικές ΜΜΕ, μικροεπιχειρήσεις και νεοφυείς επιχειρήσεις μέσω τραπεζικών δανείων με χαμηλότερες εγγυήσεις και ευνοϊκά επιτόκια. Το ως άνω ποσό χρηματοδότησης € 385 εκατ. αντιστοιχεί στα δύο τρίτα του προβλεπόμενου προϋπολογισμού (€ 600 εκατ.) για τη Βουλγαρία στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας SME, που αυτήν τη στιγμή υλοποιείται σε 4 κράτη-μέλη της ΕΕ (Βουλγαρία, Φινλανδία, Μάλτα και Ισπανία), ενώ στο μέλλον δεν αποκλείεται να επεκταθεί και σε άλλες χώρες.

Σκοπός της πρωτοβουλίας SME είναι να προωθήσει τη χρηματοδότηση των ΜΜΕ με την παροχή μερικής προστασίας έναντι του πιστωτικού κινδύνου των δανείων που παρέχουν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Τα κονδύλια της πρωτοβουλίας προέρχονται από ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία (ESIF), καθώς και από πόρους που έχουν εξασφαλισθεί μέσω των προγραμμάτων «Ορίζοντας 2020» και COSME.

2) <u>Πρόσκληση ενδιαφέροντος για την «αύξηση της ενεργειακής απόδοσης σε μεγάλες επιχειρήσεις»</u>: Μία από τις λίγες διαδικασίες για χρηματοδότηση μεγάλων επιχειρήσεων με ευρωπαϊκά κονδύλια πρόκειται να δημοσιοποιηθεί σύντομα. Συγκεκριμένα, οι επιχειρήσεις θα λάβουν συνολικά € 50 εκατ. (BGN 97,8 εκατομμύρια) στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα και Καινοτομία» για τη βελτίωση της ενεργειακής τους αποδοτικότητας. Τα σχετικά έντυπα συμμετοχής έχουν ήδη αναρτηθεί για δημόσιο διάλογο (υποβολή σχολίων και άλλων παρατηρήσεων μπορεί να γίνεται έως τις 28 Νοεμβρίου τ.έ.), ενώ η έγκριση των υποβαλλόμενων προτάσεων, πιθανότατα θα ξεκινήσει από το επόμενο έτος. Η συγκεκριμένη διαδικασία για την «αύξηση της ενεργειακής αποδοτικότητας σε μεγάλες επιχειρήσεις» υλοποιείται με μικρή καθυστέρηση, καθώς σύμφωνα με το ετήσιο πρόγραμμα εργασίας θα έπρεπε να είχε ήδη αρχίσει τον Οκτώβριο τ.έ.

Προβλέπεται ότι οι αιτούσες εταιρείες μπορούν να λαμβάνουν επιχορηγήσεις ύψους BGN 500.000 έως BGN 2,5 εκατ. Οι αιτήσεις θα γίνονται με τρεις τρόπους ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες του έργου, ενώ και το ποσοστό επιδότησης διαφέρει κατά περίπτωση. Συγκεκριμένα, οι επιχειρήσεις που επιλέγονται για «επενδυτικές ενισχύσεις περιφερειακού

χαρακτήρα» θα λαμβάνουν έως και το 50% των επιλέξιμων δαπανών, εκτός αν τα έργα υλοποιούνται στη ΝΔ Βουλγαρία, οπότε το ποσοστό επιδότησης περιορίζεται στο 25% των δαπανών. Για έργα που εντάσσονται στην κατηγορία «επενδυτικές ενισχύσεις για μέτρα ενεργειακής απόδοσης», η χρηματοδότησης θα ανέρχεται έως το 45%, ενώ διάφορες δαπάνες μικρότερης εμβέλειας, που υπάγονται στο καθεστώς de minimis, θα καλύπτονται με επιχορήγηση κατά 50% του κόστους.
Επιλέξιμες επιχειρήσεις είναι όλες οι μεγάλες επιχειρήσεις της χώρας, με ορισμένες εξαιρέσεις ώστε να αποφευχθούν επικαλύψεις με δράσεις που καλύπτονται από άλλα προγράμματα. Στις εξαιρέσεις περιλαμβάνονται οι εταιρείες τροφίμων και ποτών, μεταποίησης δασικών προϊόντων, καθώς και εκείνες που δραστηριοποιούνται στον τομέα του εμπορίου και των υπηρεσιών, της αλιείας, της υδατοκαλλιέργειας και της γεωργίας. Στην κατηγορία «επενδυτικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα» δεν περιλαμβάνονται οι εταιρείες στους τομείς του χάλυβα, του άνθρακα, της ναυπηγικής βιομηχανίας, των συνθετικών ινών, των μεταφορών και σχετικών υποδομών, καθώς, επίσης, οι επιχειρήσεις παραγωγής και διανομή ηλεκτρικής ενέργειας αλλά και ενεργειακών υποδομών.
Προτεραιότητα θα δίνεται σε έργα σε τομείς υψηλής ενεργειακής έντασης, όπως ο κλάδος χημείας, η παραγωγή χάλυβα, κεραμικών, γυαλιού, ασβέστη, μη σιδηρούχων μετάλλων και χαρτιού. Επιπλέον προτεραιότητα θα δοθεί σε έργα επεξεργασίας λυμάτων, ανακύκλωσης ή χρήσης ανακυκλωμένων υλικών στη διαδικασία της παραγωγής, καθώς και σε εκείνα τα σχέδια που θα πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο του προγράμματος «Natura 2000».

Πρόκειται για την πρώτη διαδικασία κατά την τρέχουσα περίοδο κατά την οποία χρηματοδοτούνται μεγάλες επιχειρήσεις. Στις αρχές του επόμενου έτους αναμένεται να δημοσιοποιηθεί πρόσκληση ενδιαφέροντος για την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων με το πεδίο εφαρμογής των έργων να περιλαμβάνει επιχειρήσεις ανεξαρτήτως μεγέθους.

◊◊◊◊◊

III. ΚΛΑΔΙΚΑ

ΕΝΕΡΓΕΙΑ

- Εγκαίνια διασυνδετηρίου αγωγού με Ρουμανία

Παρουσία του Πρωθυπουργού της Βουλγαρίας, κ. Boyko Borissov, εγκαινιάστηκε την Παρασκευή 11 Νοεμβρίου ο διασυνδετήριος αγωγός Βουλγαρίας-Ρουμανίας. Ο εν λόγω αγωγός αποτελεί κοινό σχέδιο μεταξύ της

Bulgartransgaz και της ρουμανικής Transgaz. Σύμφωνα δε με τον τοπικό τύπο, ο Πρωθυπουργός της Βουλγαρίας, κ. Boyko Borissov, δήλωσε ότι ο αγωγός θα τεθεί σε λειτουργία στις 11 Νοεμβρίου τ.έ., ενώ για την ίδια μέρα έχει προγραμματιστεί και η τελετή εγκαινίων.

Ο αγωγός μήκους 25 χλμ. (15,4 χλμ. σε β/έδαφος, 7,4 χλμ. σε ρουμανικό και 2,1 χλμ. υποδουνάβια) με δυνατότητα αντίστροφης ροής που συγχρηματοδοτείται από την ΕΕπιτροπή θα έπρεπε να είχε ολοκληρωθεί το καλοκαίρι του 2013, αλλά το έργο καθυστέρησε εξαιτίας τεχνικών προβλημάτων στην τοποθέτηση των σωλήνων στο τμήμα που διέρχεται κάτω από τον ποταμό Δούναβη. Το συνολικό κόστος του αγωγού ανήλθε σε € 24 εκατ., ενώ τα ως άνω προβλήματα στο υποδουνάβιο τμήμα του έργου, που τελικά έφερε εις πέρας κοινοπραξία με επικεφαλής την αυστριακή Habau, αύξησαν το τελικό κόστος κατά € 4,7 εκατ. Σημειώνεται ότι το εν λόγω υποδουνάβιο τμήμα είχαν αναλάβει, πριν από τη Habau, διαδοχικά δύο άλλοι ανάδοχοι (ένας βουλγαρικών συμφερόντων και ένας ρουμανικών), οι οποίοι απέτυχαν να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους, γεγονός που συνέβαλε καθοριστικά στην τριετή καθυστέρηση.

Η Βουλγαρία θα είναι σε θέση να μεταφέρει ετησίως 1,5 δισεκ. κυβ. μέτρα αερίου στη Ρουμανία μέσω του αγωγού, αλλά δεν θα μπορεί να λαμβάνει περισσότερα από 500 εκατ. κυβ. μέτρα, έως ότου κατασκευαστεί σταθμός συμπίεσης στη ρουμανική πλευρά.

◊◊◊◊◊

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

- Εκτιμήσεις για την ανάπτυξη του κλάδου της αυτοκινητοβιομηχανίας

Η Βουλγαρία καταλαμβάνει την πρώτη θέση μεταξύ 10 επιλεγμένων ευρωπαϊκών χωρών ως προς την ελκυστικότητα στο τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας, σύμφωνα με μελέτη της Colliers International και του Automotive Cluster. Για τους σκοπούς της εν λόγω μελέτης, εκτός της Ρουμανίας και της Βουλγαρίας, αξιολογήθηκαν, επίσης, η Ουγγαρία, η Πολωνία, η Τσεχική Δημοκρατία, η Ισπανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ιταλία, η Γαλλία και η Γερμανία. Βάσει της μεθοδολογίας της έρευνα, όσο χαμηλότερος είναι ο δείκτης τόσο καλύτερες είναι οι συνθήκες που εξασφαλίζονται στην εξεταζόμενη χώρα. Αναλυτικότερα:

Το μέσο ετήσιο μισθολογικό κόστος στη Βουλγαρία είναι το χαμηλότερο μεταξύ των εξεταζόμενων χωρών και σαφώς μικρότερο συγκρινόμενο με το αντίστοιχο σε Γερμανία, Γαλλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ισπανία και Ιταλία.

Παράλληλα, στη Βουλγαρία ο συντελεστής εταιρικού φόρου είναι ο χαμηλότερος μεταξύ των εξεταζόμενων χωρών, ενώ ο υψηλότερος εντοπίζεται στη Γερμανία.

Η μελέτη επιβεβαιώνει κάτι που το Γραφείο μας, σε προηγούμενες αναλύσεις του, έχει ήδη επισημάνει, ότι δηλαδή ο κλάδος των μικροηλεκτρονικών κυκλωμάτων και λοιπών εξαρτημάτων αυτοκινήτων είναι από τους ταχύτερα αναπτυσσόμενους στη Βουλγαρία. Η εφημερίδα CAPITAL τον κατατάσσει, μάλιστα, στην κορυφή μεταξύ των βιομηχανικών κλάδων ως προς το ρυθμός ανάπτυξής του. Από την πλευρά της η Colliers International επισημαίνει ότι στη Βουλγαρία υπάρχουν περίπου 100 μεγάλες εταιρείες που απασχολούν πάνω από 33000 εργαζομένους και παράγουν εξαρτήματα για ορισμένες από τις σημαντικότερες brands της διεθνούς αυτοκινητοβιομηχανίας. Η συντριπτική τους πλειοψηφία είναι προμηθευτές εξαρτημάτων και όχι μονάδες συναρμολόγησης (μια μόνο τέτοια μονάδα λειτουργεί για λογαριασμό της κινεζικής πολυεθνικής Great Wall) για τον κατασκευαστή. Οι ως άνω εταιρείες επικεντρώνονται στη βελτίωση της αυτοματοποίησης της παραγωγής, καθώς και στο σχεδιασμό σύγχρονων ηλεκτρονικών συστημάτων. Εντοπίζονται σε όλες τις περιοχές της Βουλγαρίας, κυρίως, όμως στη νότια και δυτική Βουλγαρία (βλ. και κατωτέρω χάρτη). Σύμφωνα με τη μελέτη, τα έσοδα των εταιρειών αυτών για το 2015 ανέρχονται σε € 1,55 δισεκ., ποσό που αντιστοιχεί στο 3,5% του ΑΕΠ.

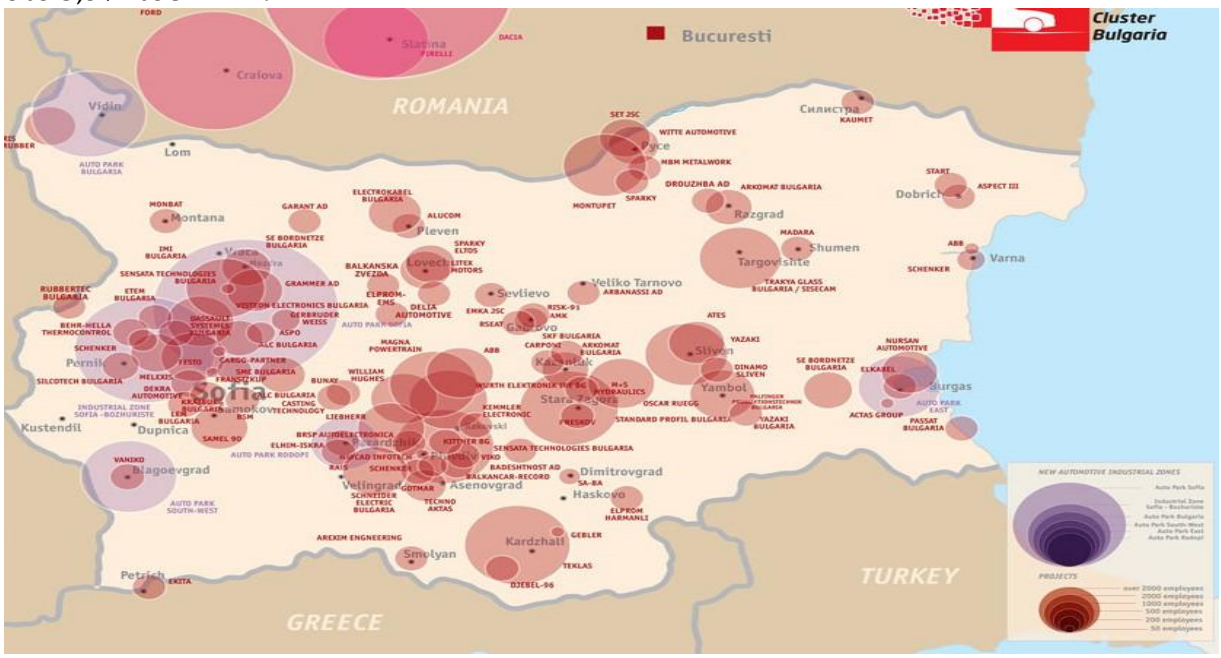

Ο χάρτης της αυτοκινητοβιομηχανίας στη χώρα, πηγή: Automotive Cluster

Οι ίδιες οι εταιρείες, που ερωτήθηκαν για τις ανάγκες της μελέτης, αναγνωρίζουν ως βασικά πλεονεκτήματα της Βουλγαρίας το χαμηλό κόστος εργασίας (50%), την ένταξη της χώρας στην ΕΕ και την εγγύτητα προς τους πελάτες και τους κατασκευαστές (45% των ερωτηθέντων), καθώς και τα

φορολογικά κίνητρα για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων σε δήμους με υψηλό ποσοστό ανεργίας (36%).

Από την άλλη, οι προκλήσεις που εντοπίζουν οι επιχειρήσεις εντοπίζονται στην έλλειψη ειδικευμένου εργατικού δυναμικού (35%), τη γραφειοκρατία (22%), το αναποτελεσματικό δικαστικό σύστημα (13%), την έλλειψη μεγάλων πελατών και το γεγονός ότι οι περισσότεροι από τους προμηθευτές τους βρίσκονται στο εξωτερικό. Οι περισσότεροι από τους μισούς ερωτηθέντες στεγάζονται σε δικό τους, ανακαινισμένο εργοστάσιο.

Με δεδομένη την προοπτική για ολοένα αυξανόμενη ζήτηση ηλεκτρικών, φιλικών προς το περιβάλλον, οχημάτων, η μελέτη διερευνά και τις εκτιμήσεις / επιπτώσεις της διεθνούς αυτής τάσης στην αυτοκινητοβιομηχανία της Βουλγαρίας. Μεταξύ των ερωτηθέντων, ένας στους τέσσερις πιστεύει ότι η εν λόγω εξέλιξη θα διευκολύνει την επέκταση των δραστηριοτήτων του, το 36% εκτιμά ότι δεν θα επηρεάσει την επιχειρηματική του δραστηριότητα, ενώ μόνο το 5% την εκλαμβάνουν ως απειλή.

Σύμφωνα με την Αναπληρώτρια Υπουργό Οικονομίας, κα Daniela Vezieva, ο κλάδος διακρίνεται για την εξωστρέφειά του, καθώς το 2015 και τον 8μηνο του 2016 ο κύκλος εργασιών με εξαγωγικό προσανατολισμό και εστίαση στις αγορές του εξωτερικού αυξήθηκε κατά 30% και 16% αντίστοιχα. Οι εξαγωγές του κλάδου το 2015 αυξήθηκαν, επίσης, κατά 16% σε ετήσια βάση, ενώ ο Οργανισμός Προώθησης Επενδύσεων της Βουλγαρίας (InvestBulgaria Agency) έχει πιστοποιήσει συνολικά 9 επενδυτικά σχεδία στον τομέα αξίας άνω των € 155 εκατ., τα οποία συνεισέφεραν 6300 νέες θέσεις εργασίας. Σύμφωνα με τον επικεφαλής του εν λόγω οργανισμού, κ. Stamen Yanev, διεξάγονται συζητήσεις με 6 ακόμη επενδυτές, ώστε τα σχέδιά τους να πιστοποιηθούν και να τύχουν των προνομιακών διατάξεων της επενδυτικής νομοθεσίας. Τέλος, η κα Vezieva δήλωσε ότι σχέδια στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας, ιδίως αυτά που εστιάζουν στην καινοτομία, μπορούν να λάβουν χρηματοδότηση από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Καινοτομία και Ανταγωνιστικότητα» 2014-2020.

◊◊◊◊◊

ΤΠ - ΤΠΕ

- Επίπεδο ανάπτυξης και διείσδυσης ΤΠ και ΤΠΕ στη Βουλγαρία

Το Γραφείο μας έχει αναρτήσει στην ιστοσελίδα του στη διαδικτυακή πύλη AGORA επικαιροποιημένη έρευνα για το επίπεδο ανάπτυξης και διείσδυσης των ΤΠ και ΤΠΕ στη Βουλγαρία. Η Βουλγαρία επιδιώκει να μετατραπεί σε τεχνολογική πρωτεύουσα των Βαλκανίων, ενώ η χρήση διαδικτυακών υπηρεσιών

καθώς και ευρυζωνικών συνδέσεων σημειώνει σταθερή άνοδο τα τελευταία χρόνια. Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά τις εταιρείες, το 91,3% έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο (οριακή ετήσια αύξηση κατά 0,3%), ενώ η υψηλής ταχύτητας πρόσβαση γίνεται όλο και πιο αναγκαία για τις επιχειρήσεις. Το 71,3% χρησιμοποίησαν σταθερή ευρυζωνική σύνδεση κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους και το 44,7% ευρυζωνική σύνδεση μέσω κινητού.

Κατάταξη επιχειρήσεων με βάση τη μέγιστη ταχύτητα λήψης δεδομένων (download) της ευρυζωνικής σύνδεσης που χρησιμοποιούν (%, 2015)

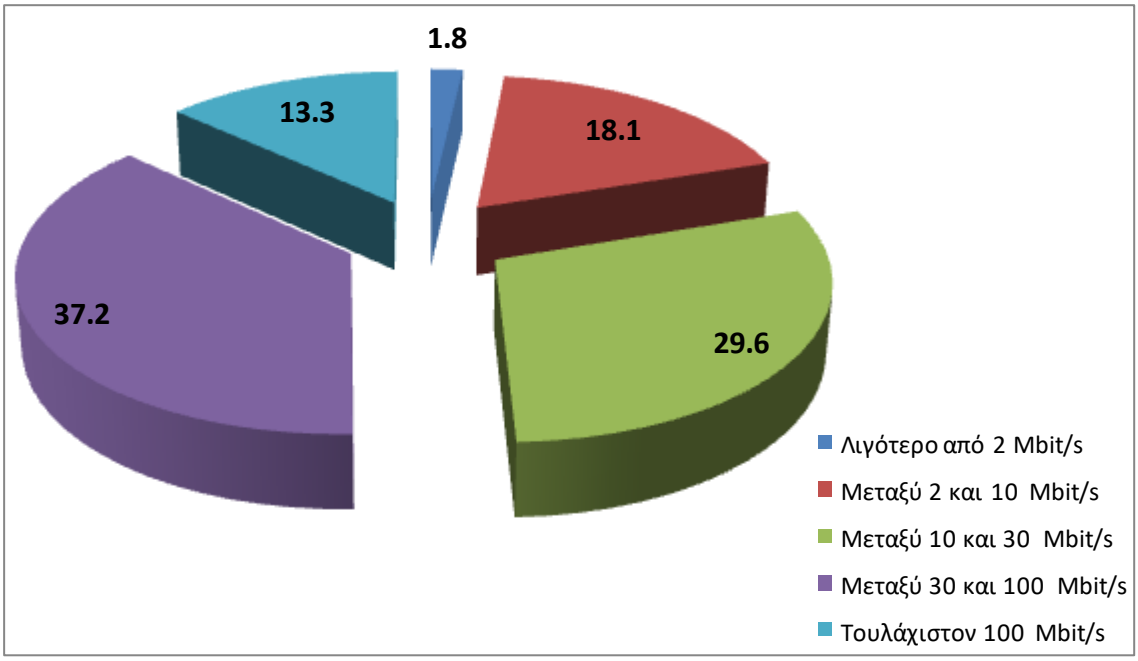

Πηγή: Στατιστικό Ινστιτούτο Βουλγαρίας
http://www.nsi.bg/sites/default/files/files/pressreleases/ICT_ent2015_en_CB5PDL6.pdf

◊◊◊◊◊

ΓΕΩΡΓΙΑ

- Άνοδος βιολογικής παραγωγής

Βάσει επίσημων στοιχείων του βουλγαρικού Υπουργείου Γεωργίας και Τροφίμων, όπως παρουσιάστηκαν σε σχετική εκδήλωση στη Σόφια, προκύπτει διαρκής ανάπτυξη των με βιολογικές μεθόδους καλλιεργούμενων εκτάσεων και αύξηση του αριθμού των αγροτών, μεταποιητών και εμπόρων βιολογικών προϊόντων. Πιο συγκεκριμένα, οι πιστοποιημένοι παραγωγοί βιολογικών προϊόντων στη Βουλγαρία ανέρχονται πλέον στους 6173 όταν το 2010 ήταν μόλις 820, ενώ το 2015 καλλιεργήθηκαν 80.000 εκτάρια πιστοποιημένων εκτάσεων βιολογικής καλλιέργειας, τη στιγμή που το 2010 οι αντίστοιχες εκτάσεις δεν υπερέβαιναν τα 10.000 εκτάρια.

Συνολική καλλιεργούμενη έκταση (σε χιλιάδες εκτάρια) και πιστοποιημένοι παραγωγοί (σε χιλιάδες)

Μπλε ράβδος: καλλιεργούμενη έκταση (βλέπε αριστερή πλευρά του διαγράμματος), κόκκινη γραμμή: αριθμός παραγωγών (βλέπε δεξιά πλευρά του διαγράμματος).

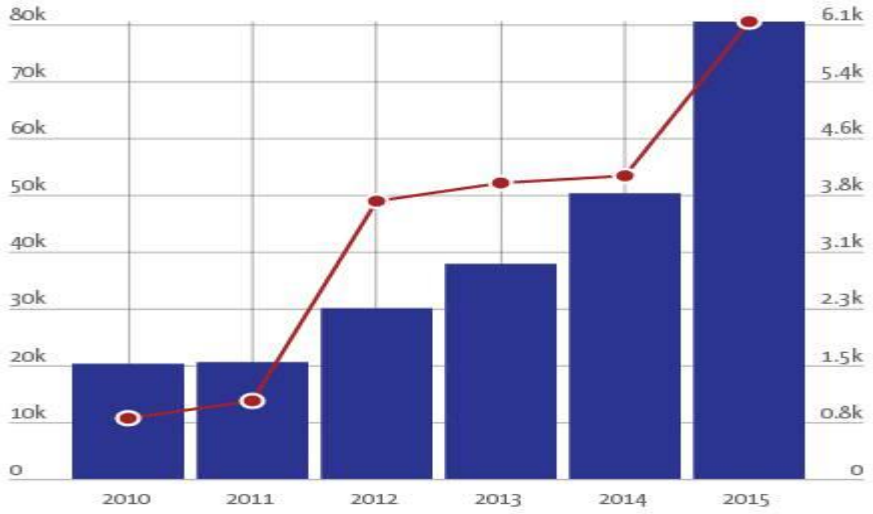

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας και Τροφίμων

Με βάση τα στοιχεία που παρέθεσαν οι αρμόδιοι του Υπουργείου Γεωργίας, τη μεγαλύτερη αύξηση παραγωγής εμφανίζουν μόνιμες καλλιέργειες (καρύδια, φουντούκια, αμύγδαλα, κάστανα) και ακολουθούν οι κλάδοι των σπόρων, δημητριακών και βιομηχανικών καλλιεργειών (αιθέρια έλαια, φαρμακευτικά φυτά και μπαχαρικά). Χαμηλότερη ανάπτυξη εμφανίζουν τα φρέσκα βιολογικά φρούτα και λαχανικά (πεπόνια, φράουλες, καλλιεργούμενα μανιτάρια κ.ά.).

Όπως επισήμανε η κα Dobrinka Pavlova, Διευθύντρια βιολογικής γεωργίας και καλλιεργειών στο Υπουργείο Γεωργίας, η Βουλγαρία κατέχει την πρώτη θέση στον κόσμο στην εξαγωγή βιολογικού πιστοποιημένου ελαίου τριαντάφυλλου και λεβάντας. Επιπλέον, λόγω του αυξημένου ενδιαφέροντος για την παραγωγή βιολογικού κρασιού τα τελευταία χρόνια έχει αυξηθεί η καλλιεργούμενη έκταση με βιολογικές ποικιλίες αμπέλου. Ο τομέας της βιολογικής κτηνοτροφίας συνεχίζει να υπολείπεται σημαντικά σε ανάπτυξη, ενώ, αντίθετα, μεγαλύτερη αύξηση της τάξης του 24% υπάρχει στη μελισσοκομία, όπου οι 46.000 αποικίες μελισσών του 2010 αυξήθηκαν σε 178.000 το 2015.

Σε ό,τι αφορά τα προβλήματα του κλάδου, αυτά εστιάζουν στο ελλιπές marketing, την πολύ αργά αναπτυσσόμενη βιολογική κτηνοτροφία (βλ. και παραπάνω σχετικά), τη μη συστηματική παρακολούθηση και στατιστική καταγραφή της αγοράς (σύμφωνα με το ίδρυμα Bioselena), στις χαμηλές αποδόσεις συγκριτικά με τη συμβατική παραγωγή, την περιορισμένη

καταναλωτική ευαισθητοποίηση αναφορικά με τα οφέλη των βιολογικών προϊόντων, καθώς και στην απουσία διαφημιστικής προώθησης και προγραμμάτων προώθησής τους στην εσωτερική αγορά. Για τους λόγους αυτούς, ειδικοί και ενώσεις φορέων του κλάδου ζητούν τα βιολογικά προϊόντα να ενταχθούν συστηματικότερα στα προγράμματα σίτισης και εστίασης με κρατική μέριμνα, όπως είναι π.χ. τα προγράμματα «Γάλα στα Σχολεία» και «Κατανάλωση Φρούτων στα Σχολεία».

◊◊◊◊◊

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

- Παραχώρηση σταθμού πολυτροπικών μεταφορών Φιλιππούπολης

Το Υπουργείο Μεταφορών της Βουλγαρίας αποφάσισε να προχωρήσει σε διαγωνισμό για την παραχώρηση της λειτουργίας του πολυτροπικού τερματικού σταθμού (intermodal terminal) στη Φιλιππούπολη. Η σύμβαση παραχώρησης θα έχει διάρκεια 27 έτη, ενώ ο τερματικός εκτιμάται ότι θα είναι πλήρως λειτουργικός μέχρι τις αρχές Δεκεμβρίου (ακόμη δεν έχει λάβει την τελική Akt-16 οικοδομική άδεια τελικής παράδοσης και λειτουργίας). Το κόστος κατασκευής ανήλθε σε BGN 13.940.000 (περίπου € 7 εκατ.) και διήρκεσε δυόμισι χρόνια, σύμφωνα με στοιχεία που δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του ομίλου Trace, της αναδόχου τεχνικής εταιρείας για την κατασκευή του έργου, το οποίο συγχρηματοδοτήθηκε από κοινοτικούς πόρους και τον κρατικό προϋπολογισμό.

Οι διατροπικοί τερματικοί σταθμοί διευκολύνουν συνδυασμένες σιδηροδρομικές και οδικές μεταφορές εμπορευμάτων. Για το λόγο αυτό, το β/Υπουργείο Μεταφορών προσδοκά το ενδιαφέρον για τη διαδικασία παραχώρησης να είναι μεγάλο, εκτιμώντας ότι η περιοχή της Φιλιππούπολης είναι στρατηγική στο διεθνή χάρτη των μεταφορών (μεταξύ Μέσης Ανατολής και Δυτικής Ευρώπης), με τον ίδιο το σταθμό να ευρίσκεται στο σημείο διασταύρωσης της σιδηροδρομικής σύνδεσης με την Τουρκία και με τη γραμμή Σόφια - Burgas. Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία του βουλγαρικού Στατιστικού Ινστιτούτου, οι διεθνείς αποστολές φορτίων κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2016 αυξήθηκαν κατά 11% σε ετήσια βάση, ενώ σύμφωνα με εκτιμήσεις της β/Ένωσης Μεταφορέων και Εταιρειών Επιμελητείας (logistics), οι σιδηροδρομικές μεταφορές (με συμμετοχή των εταιρειών μελών της ένωσης) αυξήθηκαν το 2015 κατά 21% σε ετήσια βάση. Ένας ακόμη παράγοντας που δημιουργεί ελπίδες στη β/Κυβέρνηση για επιτυχή έκβαση του διαγωνισμού είναι η σταδιακή παράδοση ανακατασκευασμένων τμημάτων στις ως άνω σιδηροδρομικές γραμμές αλλά και η άμεση σύνδεση του σταθμού με το οδικό δίκτυο και, συγκεκριμένα, με τον αυτοκινητόδρομο Trakia (Σόφια – Burgas).

Πάντως, μέχρι στιγμής, μόνο μία εταιρεία, η PIMK (εταιρεία μεταφορών και επιμελητείας περιλαμβανομένων και σιδηροδρομικών μεταφορών μέσω της PIMK Railway) με έδρα τη Φιλιππούπολη έχει δημοσίως εκδηλώσει την πρόθεσή της να συμμετάσχει στη διαδικασία παραχώρησης. Σημειώνεται ότι η PIMK συνδιαχειρίζεται (μαζί με το λιμένα Ruse και τη γερμανική DB Schenker Logistics – Schenker Rail) μια νέα γραμμή συνδυασμένων εμπορευματικών μεταφορών, που εγκαινιάστηκε το 2015 και συνδέει το Ruse με τη Νυρεμβέργη (μέσω Ρουμανίας, Ουγγαρίας και Αυστρίας). Συνεπώς, ο νέος σταθμός μπορεί να διευκολύνει την πολυτροπική σύνδεση Φιλιππούπολης – Ruse και, για αυτό το λόγο, φαίνεται να ταιριάζει πλήρως στο σχεδιασμό της PIMK. Σύμφωνα με την ιστοσελίδα Mediapool η PIMK με έσοδα BGN 347 εκατ. το 2015 έχει εξελιχθεί στη μεγαλύτερη μεταφορική εταιρεία της χώρας, συνεργαζόμενη μεταξύ άλλων με την ισπανική Inditex (ιδιοκτήτρια του ομίλου Zara), αλλά και με ελληνικές ναυτιλιακές για μεταφορές στην Ιταλία. Τοπικά δημοσιεύματα, κάνουν λόγο και για άλλους «εγχώριους και ξένους παίκτες» που πρόκειται να διεκδικήσουν τη διαχείριση του σταθμού, χωρίς όμως να έχει επισήμως επιβεβαιωθεί κάποια από αυτές τις πληροφορίες.

Ο μελλοντικός ανάδοχος θα αναδειχθεί μέσω ανοικτής διαγωνιστικής διαδικασίας. Πέρα από τη διάρκεια της παραχώρησης (27 έτη) περαιτέρω λεπτομέρειες δεν έχουν γίνει ακόμη γνωστές, καθώς, σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία, πρέπει να προηγηθεί η δημοσίευση της σχετικής προκήρυξης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ακολούθως στην ιστοσελίδα του β/Υπουργείου Μεταφορών, οπότε και η πρόσβαση στο τεύχος της προκήρυξης θα είναι πλήρως ελεύθερη διαδικτυακά.

Ο τερματικός θα διαθέτει ηλεκτροδοτούμενη γραμμή φόρτωσης και εκφόρτωσης, δυνάμενη να εξυπηρετήσει έως 25 βαγόνια ταυτόχρονα, ενώ υπάρχουν και άλλα ευέλικτα τμήματα εξυπηρέτησης. Η δυνατότητα διαχείρισης του τερματικού σταθμού ανέρχεται σε 50 εμπορευματοκιβώτια ανά ημέρα και 57.000 ανά έτος. Η έκταση της περιοχής της αποβάθρας είναι 28 στρέμματα, ενώ

η έκταση ολόκληρου του τερματικού είναι περίπου 70 στρέμματα. Στο σταθμό έχει προβλεφθεί σημείο τελωνειακού ελέγχου, καθώς και χώρος για την αποθήκευση των εμπορευματοκιβωτίων.

◊◊◊◊◊

- Παραχώρηση αεροδρομίου Σόφιας

Η τουρκική Limak Holding, η ρωσική τράπεζα VTB Capital και η ελβετική Flughafen Zurich θα υποβάλουν από κοινού προσφορά για την παραχώρηση λειτουργίας για 35 έτη του αεροδρομίου της Σόφιας, αναφέρει το Reuters επικαλούμενο πηγές του. Η Limak Hoilding μετέχει στην κατασκευή της κοινοπραξίας που έχει αναλάβει την κατασκευή του τρίτου αεροδρομίου στην Κωνσταντινούπολη, ενώ τον Απρίλιο τ.έ. κέρδισε το διαγωνισμό για την ολοκλήρωση της κατασκευής και τη λειτουργία για 25 έτη του αεροδρομίου Blaise Diagne στη Σενεγάλη. Σύμφωνα με πηγές της εφημερίδας CAPITAL, έως τα μέσα Σεπτεμβρίου δύο μόνο ήταν οι επιβεβαιωμένες συμμετοχές στο διαγωνισμό: της τουρκικής TAV (που λειτουργεί το υφιστάμενο μεγαλύτερο αεροδρόμιο της Κωνσταντινούπολης, το Ataturk) και της FRAPORT, η οποία έχει ήδη τη διαχείριση των αεροδρομίων του Burgas και της Βάρνας.

Υπενθυμίζεται ότι το Σεπτέμβριο παρατάθηκε η προθεσμία υποβολής προσφορών κατά ένα μήνα, ως τις 18 Νοεμβρίου τ.έ., «λόγω του αυξημένου ενδιαφέροντος για τη διαδικασία», σύμφωνα με τον αρμόδιο Υπουργό Μεταφορών της Βουλγαρίας, κ. Ivaylo Moskovski. Υπενθυμίζεται, επίσης, ότι, σύμφωνα με δημοσιεύματα του τοπικού τύπου, η διαδικασία είχε προσωρινά διακοπεί ύστερα από σχετική αίτηση κοινοπραξίας του Κόλπου (MAK/ADMAK) προς την Επιτροπή Ανταγωνισμού, λόγω οφειλών του αεροδρομίου. Η βουλγαρική Κυβέρνηση προσδοκά να αντλήσει από την παραχώρηση € 660 εκατ., με μέρος των οποίων επιθυμεί να στηρίξει το μαστιζόμενο από χρόνια κρίση οργανισμό κρατικών σιδηροδρόμων (BDZ). Σύμφωνα με τον κ. Moskovski, η διαδικασία παραχώρησης είναι δυνατόν να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του έτους.

Στο επενδυτικό πρόγραμμα του μελλοντικού φορέα εκμετάλλευσης θα περιλαμβάνεται η ανακαίνιση του Τερματικού Σταθμού 1, ενώ, όπως υποστήριξε ο Β/Υπουργός, είναι τεχνικά δυνατή η κατασκευή και δεύτερου αεροδιαδρόμου, «εφόσον κριθεί απαραίτητο». Πάντως, δεν διαφαίνεται άμεσα τέτοια αναγκαιότητα, καθώς με την υφιστάμενη δομή του, το αεροδρόμιο μπορεί να διαχειριστεί ετησίως έως 10 εκατ. επιβάτες, τη στιγμή που το περασμένο έτος εξυπηρέτησε 4 εκατ. (το σύνολο των διεθνών αεροδρομίων της Βουλγαρίας εξυπηρέτησαν το 2015 7,5 εκατ. επιβάτες). Σύμφωνα δε με τα πιο πρόσφατα

στοιχεία, το Σεπτέμβριο 2016 η κίνηση των επιβατών στο αεροδρόμιο της Σόφιας είναι κατά 26% αυξημένη σε σχέση με πέρυσι, ενώ ειδικότερα οι ταξιδιώτες στις τακτικές διεθνείς πτήσεις αυξήθηκαν κατά 30%.

◊◊◊◊◊

Οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις μπορούν, κατόπιν εγγραφής τους στο newsletter της ιστοσελίδας AGORA του Υπουργείου Εξωτερικών, να λαμβάνουν μέσω e-mail εξατομικευμένη οικονομική πληροφόρηση σχετικά με χώρες και κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών επιλογής τους, με τη συχνότητα που επιθυμούν (ημερήσια, εβδομαδιαία, μηνιαία). Για εγγραφή μπορούν να επισκέπτονται το σύνδεσμο:
http://agora.mfa.gr/frontoffice/portal.asp?cpage=NODE&cnode=23&url=%2Ffrontoffice%2Fportal.asp%3Fcpage%3DNODE%26cnode%3D63

Πληροφόρηση σχετικά με την πορεία της βουλγαρικής οικονομίας και τις διμερείς οικονομικές και εμπορικές σχέσεις μπορούν ειδικότερα να αντλούν από την ιστοσελίδα του Γραφείου ΟΕΥ Σόφιας: http://agora.mfa.gr/bg60